

وندالیسم سایبری

گردآورنده:

اکبر شهریاری

کارشناس ارشد حقوق جزا و جرم شناسی

سرشناسه: شهریار، اکبر، ۱۳۶۵ -

عنوان و نام پدیدآور: وندالیسم سایبری / گردآورنده شهریار.

مشخصات نشر: تهران: فرهوش، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۷۰ ص

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۱۴-۶۱-۰

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: جرایم کامپیوتری

رده‌بندی کنگر: ۱۳۹۶ و ۹۸۶/ش HV۶۷۷۳

رده‌بندی دی‌سی: ۳۶۴/۱۶۸

شماره کتابشناسی ملی: ۴۸۰۰۵۷۵

گه‌وندالیسم سایبری

اکبر شهریار

ناظر فنی: صدیقه طلایی

صفحه آرا: معین دلاوری

طراح جلد: ماریا لطفی

نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۳۹۶

قیمت: ۶۰۰۰۰ ریال

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص و محفوظ ناشر است.

آدرس: تهران - میدان انقلاب اسلامی - خیابان کارگر شمالی بالاتر از نصرت - پلاک ۱۱۴۶

تلفن: ۶۶۵۶۹۸۹۱ و ۶۶۹۳۱۶۶۹ دورنگار: ۸۹۷۸۴۵۵۸

وب سایت: www.farhooshpub.com

فهرست مطالب

۸	 مقدمه
۱۱	 ۱- اهمیت و ضرورت موضوع
۱۱	 ۲- اهداف
۱۲	 ۳- طرح مسئله
۱۵	 فصل اول: تاریخچه، مفاهیم
۱۶	 ۱-۱- تاریخچه
۱۶	 ۱-۱-۱- قدمت وندالیسم
۱۸	 ۱-۱-۲- تاریخچه جرایم اینترنتی
۱۹	 ۲-۱- مفهوم وندالیسم
۲۰	 ۱-۲-۱- خرابکار رایانه ای یا computer vandal کیست؟
۲۱	 ۲-۲-۱- تعریف وندالیسم اینترنتی
۲۱	 ۳-۲-۱- فضای سایبر
۲۲	 ۴-۲-۱- ویژگی‌های فضای سایبر
۲۲	 ۱-۴-۲-۱- گمنامی
۲۲	 ۲-۴-۲-۱- تجهیزات ارزان و در دسترس
۲۲	 ۳-۴-۲-۱- در دسترس بودن هدف
۲۲	 ۴-۴-۲-۱- جهانی و فرا مرزی بودن
۲۳	 ۵-۴-۲-۱- دستیابی آسان به آخرین اطلاعات
۲۳	 ۶-۴-۲-۱- جذابیت و تنوع
۲۳	 ۷-۴-۲-۱- آزادی اطلاعات و ارتباطات
۲۳	 ۵-۲-۱- جرم رایانه ای (اینترنتی) چیست؟
۲۴	 ۶-۲-۱- مهمترین جرم‌های اینترنتی در جهان
۲۵	 ۷-۲-۱- علل ظهور پدیده وندالیسم
۲۹	 ۸-۲-۱- انواع وندالیسم
۲۹	 ۳-۱- مبانی نظری وندالیسم
۳۱	 ۱-۳-۱- تئوریهای جامعه شناسی وندالیسم
۳۱	 ۲-۳-۱- تئوری کنترل اجتماعی
۳۲	 ۳-۳-۱- تئوری فشار
۳۲	 ۴-۳-۱- تئوری یادگیری (اجتماعی)

۳۳	۵-۳-۱- تئوری روانشناسی وندالیسم
۳۴	۴-۱- «وندالیسم»، بیماری خرابکاری قرن
۳۵	۱-۴-۱- شناسایی افراد وندال
۳۵	۲-۴-۱- همه گیری پدیده وندالیسم
۳۶	۳-۴-۱- روش‌های جلوگیری از رفتارهای ضداجتماعی یا جامعه ستیزی
۳۷	۱-۳-۴-۱- تربیت خانوادگی
۳۷	۲-۳-۴-۱- فرهنگ سازی
۳۷	۳-۳-۴-۱- افزایش مشارکت مردمی
۳۸	فصل دوم: وندالیسم سایبری و راهکارهای پیشگیری از جرایم آن
۳۹	۱-۲- جرم مجازی یا سایبری
۳۹	۱-۱-۲- فرصت‌ها و تهدیدهای فضای مجازی
۴۱	۲-۱-۲- تاثیر جنسیت، وندالیسم سایبری
۴۲	۳-۱-۲- رابطه گروه‌های مجازی وندالیسم سایبری
۴۲	۴-۱-۲- رابطه شرایط محیطی وندالیسم
۴۲	۲-۲- علل وندالیسم سایبری
۴۲	۱-۲-۲- کنجکاوی و علایق شخصی
۴۴	۲-۲-۲- مسائل سیاسی
۴۵	۳-۲-۲- همی‌های الکترونیکی (electro hippies)
۴۵	۴-۲-۲- علایق دینی و مذهبی
۴۶	۳-۲- حمله به رایانه‌ها
۴۹	۴-۲- راهکارهای پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی در فضای مجازی
۵۰	۵-۲- پیشگیری وضعی از تروریسم سایبری
۵۱	۱-۵-۲- افزایش زحمات ارتکاب جرم
۵۲	۲-۵-۲- تکنیک‌های سخت‌تر کردن هدف
۵۲	۳-۵-۲- تکنیک‌های کنترل کننده یا محدود کننده دسترسی
۵۳	۴-۵-۲- تکنیک‌های کنترل کننده ورودی‌ها و دسترسی به اهداف در اماکن
۵۴	۵-۵-۲- کنترل و محدود کردن دسترسی به ابزارهای تسهیل کننده جرم
۵۶	۶-۵-۲- منحرف نمودن جهت ارتکاب اعمال مجرمانه
۵۷	۷-۶-۲- افزایش خطرات قابل پیش بینی ارتکاب جرم
۵۷	۸-۶-۲- تحت نظر قرار دادن ورودی و خروجی‌های اماکن عمومی
۵۸	۷-۲- تدابیر نظارتی
۵۸	۱-۷-۲- نظارت غیر رسمی

۵۹	۲-۷-۲- کاهش سود و منافع حاصل از ارتکاب جرم.....
۵۹	۲-۷-۱- تقویت محافظت از آماج جرم.....
۶۰	۲-۷-۱-۲- به کارگیری تجهیزات کمکی و دوگانه در محل.....
۶۰	۲-۷-۱-۳- تخصیص مکان های امن برای تأسیسات.....
۶۰	۲-۷-۱-۴- جایگزینی کابل های سیمی به ارتباطات بی سیم.....
۶۰	۲-۷-۱-۵- پیش بینی منابع تغذیه متعدد.....
۶۱	۲-۷-۱-۶- تمهید راهکارهایی به منظور مقابله با عوامل محیطی.....
۶۱	۲-۷-۲- کاهش یا حذف منافع قابل پیش بینی از جرم.....
۶۲	۲-۷-۳- کاهش جذابیت امکانات جرم.....
۶۲	۲-۷-۴- کاهش عامل محرک در ارتکاب جرم.....
۶۳	۲-۷-۵- از بین بردن معاذیر.....
۶۳	۲-۸- تهدیدات رندال هم سطح.....
۶۴	۲-۹- پیشگیری از رندال هم سطح.....
۶۶	۲-۱۰- مراحل پیشگیری از رندال هم سطح و نالیسم سایبری.....
۶۷	نتیجه گیری.....
۶۸	راهکارها و پیشنهادها.....
۷۰	منابع و مآخذ.....

مقدمه

همزمان با پیشرفت های بشر در زمینه تکنولوژی، سهمیه خلاقیت های کامپیوتری و سایبری از همه افزون تر است. شاهد این ادعا ورود به فضای سایبر در تمام فعالیت های اجتماعی، اقتصادی و حقوقی است که هر روزه می توان به راحتی آن را مشاهده نمود. این پیشرفت آنقدر در عرصه های مختلف زندگی رسوخ یافته که می توان ادعا نمود فضای سایبر از اجزای جدا نشدنی زندگی افراد در عصر حاضر شده است به گونه ای که امروزه زندگی بدون آن دشوار یا شاید ناممکن است، اما با پیشرفت فناوری های ارتباطی و اطلاعاتی و به تبع آن توسعه فضای مجازی با وجود دستاوردها و کارکردهای فوق العاده به آسیب ها و مشکلاتی نیز دامن زده است که سوء استفاده از این فضا، جرم و بزهکاری، از آن جمله است.

در گذشته ای نه چندان دور نیروهای انتظامی بطور فیزیکی از افراد و اماکن محافظت و مراقبت می کردند، اما ورود اینترنت و فناوری های نوین، به زندگی انسان مخصوصاً در حوزه های اقتصادی و مالی نحوه محافظت از اموال و حتی حریت افراد در این فضا و تأمین امنیت آنها هم به نوبه خود تغییر شکل داده است. لذا به علت تغییر جرایم سایبری و رشد روزافزون آنها همزمان با رشد و گسترش فناوری های نوین، دغدغه نظام های مختلف جوامع بشری نیز گسترش پیدا کرده و برای مواجهه با این نوع از جرایم سایبری که گاه جنبه فراملی و بین المللی نیز به خود می گیرد، دولت ها و سازمان های بین المللی از دهه ۷۰ به ۹۰ با تدوین قوانین و قواعد حقوقی جدید به مبارزه با آن برخاسته اند.

اگرچه قانون جرایم رایانه ای در زمان تصویب به عنوان قانونی جدید و نوین، در امر مبارزه با جرایم سایبری و پوشش جرایم ارتكابی در این فضا راهگشا باشد، اما با گذشت زمان و خصوصاً بروز جرایم جدید و نوظهور از یک سو و چالش های حقوقی فضای سایبر و مشکلات و موانع موجود در پی جویی این دست از جرایم لزوم توجه ویژه به حوزه حقوقی فضای سایبر را نمایان ساخت. لذا پلیس فضای تولید و تبادل اطلاعات ناجا با هدف افزایش دانش حقوقی سایبری، ایجاد فضای نوآوری و تولید علم در عرصه سایبر، شناخت کاستی ها و چالش های این فضا، دست یابی به راهکارهای لازم در راستای اصلاح قوانین و مقررات، ایجاد بسترهای لازم حقوقی

در پی جویی موثر جرایم سایبری و از بین بردن موانع و مشکلات موجود اقدام به نگارش متن موجود نموده است.

امروزه با توسعه فضای مجازی، علاوه بر اقدامات و فعالیت‌های مشروع و قانونی از قبیل رانندگی و حتی اعمال جراحی که می‌تواند در این فضا انجام گیرد، ارتکاب اعمال مجرمانه هم ابعاد جدیدی در این فضا پیدا کرده است، به گونه ای که از یک سو شاهد انجام اقدامات و فعالیت‌های مجرمانه جدیدی هستیم که تنها در این فضا معنا پیدا کرده اند، و از دیگر سو، فعالیت‌های مجرمانه سنتی (مثل سرقت، کلاهبرداری، جعل، جاسوسی و غیره) هم در فضای سایبر گستره را شکل جدیدی یافته اند.

فضای سایبر، رایانه زنی بشری را با قوانین خود هماهنگ ساخته و جامعه ای نوین را برپا کرده است. جامعه ای که بر آن پول الکترونیکی در قراردادهای الکترونیکی تنها در سامانه بانک‌های الکترونیکی رد و بدل می‌گردد و تجارت الکترونیکی را سرعت می‌بخشد. موثرترین چیزی که در این فضا نقش ایفا می‌کند، اطلاعات و داده است. در واقع داده و اطلاعات جان فضای سایبر محسوب می‌گردند که بدون آنها سخن گفتن از فضای سایبر، سخن گفتن از جسم بی روح است. این ویژگی مهم ترین تفاوت فضای سایبر از دنیای واقعی به شمار می‌آید. فضایی که در آن زمان و مکان اهمیت خود را از دست می‌دهد. به قولی بی معنی می‌گردند، فضایی که حضور فیزیکی در آن بی ارزش می‌گردد؛ و این باعث می‌گردد فضای سایبر ماهیتی مستقل و متفاوت از فضای واقعی به خود بگیرد. متناهی بودن فضا ارزش‌هایی نیز متفاوت از ارزش‌های حاکم بر دنیای واقعی، بر فضای سایبر و عناصر تشکیل دهنده آن حکم فرماست.

به این دلیل که فضای سایبر شکل گرفته از رایانه و شبکه به هم پیوسته از رایانه هاست که شالوده اصلی آن را داده تشکیل می‌دهد، مهم ترین ارزش‌های این فضا نیز در جهت حمایت از این داده‌ها و اطلاعات شکل گرفته اند. برجسته ترین این ارزش‌ها که در جهت حمایت حفظ امنیت رایانه به وجود آمده اند؛ عبارتند از: ارزش تمامیت داده و سیستم، حفظ محرمانگی داده و سیستم و دسترسی پذیری داده و خدمات، ارزش تمامیت داده و سیستم، ناظر به موجودیت

و یکپارچگی داده و سیستم می‌باشد و محرمانگی داده بیانگر این نکته است که هیچ کس این اجازه را ندارد که بدون مجوز به داده یا سامانه دیگری دست پیدا کند و از اطلاعات او بهره مند گردد و دسترسی پذیری به قابلیت دسترسی مستمر به داده و سامانه و خدمات آن برای کاربران و صاحبان آنها اشاره دارد.

همان گونه که هر جامعه‌ای برای خود دارای ارزش‌ها و اصولی است که از اعضا خود خواستار حفظ و رعایت آنها می‌باشد و نقض هریک از این ارزش‌ها و اصول را تعرض به جامعه و اعضای آن محسوب می‌کند و در برابر آن واکنش نشان می‌دهد، در فضای سایبر نیز همین گونه است. به عبارتی، همانند دنیای واقعی هر گاه در فضای سایبر یکی از ارزش‌های پیش گفته نقض گردد، ضرورتی صورت می‌گیرد که امنیت رایانه و فضای سایبر را زیر سوال می‌برد و در این حالت جرمی صورت گرفته که نیازمند واکنش است.

خرابکاری سایبری عنوانی است که به مجموعه‌ای از جرایم رایانه‌ای است که علیه تمامیت داده و سامانه‌های رایانه‌ای صورت می‌گیرد. در فضای سایبری خسارت زیادی ایجاد می‌کنند. بدین ترتیب، پرداختن به این جرایم، چه در حوزه حقوق کیفری ماهوی و چه در قلمرو حقوق کیفری شکلی و چه از لحاظ شیوه‌های پیشگیری از این جرایم، از اهمیت ویژه برخوردار است، زیرا جرایم سایبری را باید دغدغه اصلی نظام‌های حقوق کیفری در سال‌ها و دهه‌های پیش رو دانست. با درک این نیاز جدی، نگارنده، با توجه به وظیفه ذاتی خود، اقدام به تدوین این جزوه جهت "رویا رویی با جرایم سایبری؛ چالش‌ها و راهکارها" کرده است. امید می‌رود که با شرکت فعال و ارائه مقاله از سوی اندیشمندان این حوزه بتوانیم به راه‌های جدیدی در رویارویی با این جرایم دست یابیم که برای قوای سه گانه و کلیه نهادهای درگیر با این مشکل، راهگشا بوده و گامی در راستای زدودن دامن جامعه از لوٹ وجود این جرایم خائنانه برانداز باشد.

فضای مجازی فضایی است که قوانین خاص خود را دارد. امروزه تهدیدها در قالب شبکه‌های رایانه‌ای و مخابراتی رو به افزایش است. بخش‌های کلیدی اقتصاد تمامی کشورها در حال حاضر، از جمله امکانات دولتی و خصوصی، بانک‌داری و امور مالی، حمل و نقل، تولید، پزشکی، آموزش و پرورش و دولت، همگی برای انجام عملیات روزانه وابسته به رایانه هستند.